

Światło

wymiar ekspresji artystycznej

MATERIAŁY ZEBRANE PODCZAS REALIZACJI PROJEKTU

Światło – wymiar ekspresji artystycznej

Opowiedzieć, pokazać, poznać światło śląskich miast. Witraż z okien klatek schodowych, z budynków użyteczności publicznej, witraż artystyczny z przestrzeni sakralnych. Przez to odkryć różny wymiar ekspresji artystycznej, dziedzictwo kulturowe, historię czasów, ludzi, miejsc.

Inspiracją do napisania projektu były przeczytane przeze mnie opisy śląskich kamienic, z zewnątrz brudnych i szarych, w środku kryjących szklane, kolorowe serca – witraże. Chciałam je odkryć, zobaczyć, pokazać. Do wspólnego poznawania zaprosiłam osoby dorosłe, odbiorców mojego pomysłu. Odpowiedź i zainteresowanie zaproponowanym projektem przerosły moje oczekiwania.

Zgłosiło się bardzo wielu chętnych dorosłych z terenu miasta Żory, z województwa śląskiego (Rybnik, Bieruń, Katowice, Tychy, Będzin, Bytom, Bielsko-Biała) a nawet z Małopolski (Kraków). Wspólnie, w towarzystwie eksperta, nieocenionej pani Ireny Kontny, odkrywaliśmy „serca i dusze" śląskich miast.

Witraż był motywem przewodnim, wspólnym mianownikiem całego zadania. Przez swoją różnorodność, kolor, grę światła, lekkość a jednocześnie solidność wykonania miał zaintrygować, wyzwolić chęć głębszego poznawania, zdobywania wiedzy i umiejętności. Miał zainspirować do twórczego działania.

Projekt zakładał kompleksowe poznanie tematu.

Teoretyczne – podczas spotkań z historykami sztuki i wizyty w pracowni witrażysty w Bieruniu.

Praktyczne – bezpośredni kontakt ze szkłem zapewniły warsztaty tworzenia witrażu. W sferę wirtualną witraż został przeniesiony podczas komputerowych warsztatów fotokolażu.

Działania twórcze zrealizowano w Miejskim Ośrodku Kultury w Żorach.

Całość dopełniły wycieczki szlakiem witraży miejskich do miast: Bielsko-Biała, Katowice, Gliwice, Bytom, Chorzów, a także obecność w miejscach często niedostępnych dla odbiorcy indywidualnego poza grupą zorganizowaną.

Niniejsza publikacja jest zbiorem, efektem kilkumiesięcznych poszukiwań, odkrywania i działań twórczych uczestników zadania. Jest dokumentacją zrealizowanego projektu.

Mam nadzieję, że będzie też przewodnikiem dla innych w odkrywaniu własnych pasji, duszy i serc miast, własnego dziedzictwa kulturalnego.

Autorka i koordynatorka
Anna Sienkiewicz

1

2

3

LUGA

str. 2

1 / Wycinanie szkieł witrażowych wg przygotowanego projektu

2 / Oprawianie witraża w profil ołowiany łączący ze sobą luźne kawałki szkieł.

3 / Lutowanie spoiwem cynowo-ołowianym profili w miejscach ich przecięć.

str. 3

W pracowni malarskiej elementy witraży zostają dodatkowo wzbogacone o warstwę ręcznych podmalowań. Pozwala to uzyskać bardziej realistyczny obraz przedstawień, zaopatrzony w dodatkowe szczegóły j rysy twarzy, wzmocniony światłocień, czy drobne elementy architektoniczne.

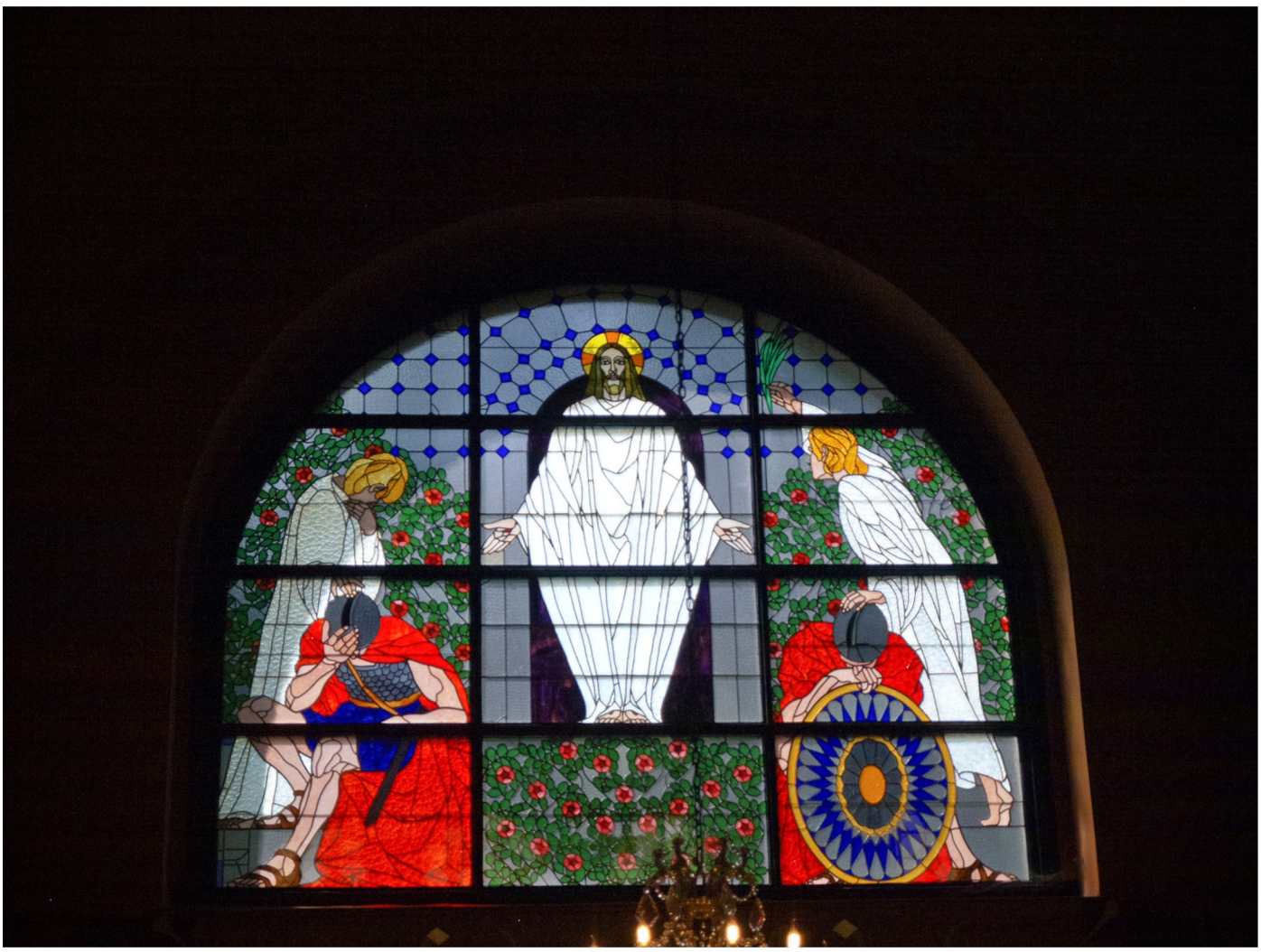
str. 4

Upływający czas sprawia, że eksponowane wysoko w oknach witraże po wielu latach ulegają silnym zabrudzeniom, a ich spoiwa ołowiane w efekcie procesu utleniania tracą swoją gęstość i osłabiają się, co w konsekwencji prowadzi do stopniowego rozluźniania się szkieł witrażowych. Dlatego ważne jest by witraże co kilkadziesiąt lat poddawane były przeglądom, a w razie uzasadnionej potrzeby stosownym zabiegom konserwatorskim.

Witraż w kościele par. pw. Jana Chrzciciela w Bielsku-Białej Komorowicach, występujący w nadświetlu wejścia głównego. Przedstawia „stary", drewniany kościół w Komorowicach, który w latach 1948–1949 został przeniesiony do krakowskiej dzielnicy Wola Justowska. Wykonany został wg projektu architekta Franciszka Mączyńskiego w latach 1930–1931 przez Krakowski Zakład Witrażów S.G. Żeleński.

Witraże znajdujące się w katedrze pw. św. Mikołaja w Bielsku-Białej są najwybitniejszym przykładem secesji wiedeńskiej w Polsce. Klasą nie ustępują wiedeńskim, doskonałym realizacjom secesyjnym - w kościołach Am Steinhof i pw. św. Karola Boromeusza na Cmentarzu Centralnym. Zaprojektował je wiedeński malarz Richard Harlfinger, a wykonała pracownia Carl Geyling's Erben we Wiedniu w 1911 r. Świątynię bielską dekoruje polichromia zrealizowana w 1936 r. w stylu art déco, według projektu krakowskich artystów Mariana Konarskiego i Michała Gadochy.

Witraż „Zmartwychwstanie”

Witraż „Naigrywanie”

Witraż „Ukrzyżowanie”

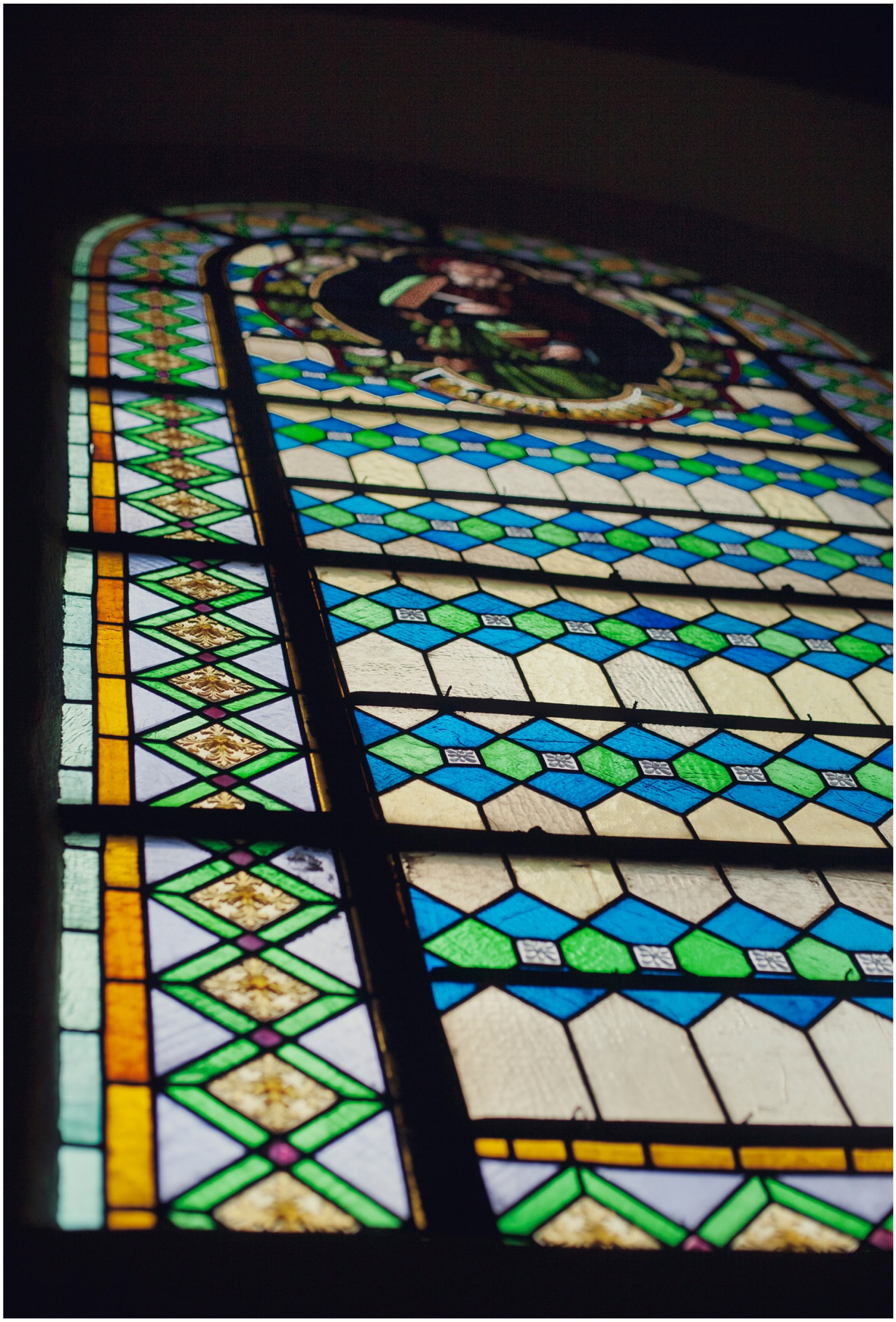
Monumentalny witraż w gmachu dawnej Komunalnej Kasie Oszczędności w Bielsku (pl. Chrobrego 1) zaprojektował architekt Wolko (Wilhelm) Gartenberga (1884-1950), przy pomocy Zygmunta Strychalskiego i Kazimierza Podsadeckiego, którzy opracowali rysunki. Zrealizowany został w 1938 r. przez Krakowski Zakład Witrażów S.G. Żeleński. Kobieca postać z rogiem obfitości na witrażu symbolizuje pomyślność Bielska. U dołu przedstawienia pięknie zakomponowana została rozległa panorama miasta. Zwraca uwagę skala witraża zajmująca większą część fasady budynku. Jego powierzchnia wynosi aż 60 m^2 !

Barwna rozeta witrażowa z kościoła par. pw. św. Małgorzaty w Bielsku-Białej Kamienicy.

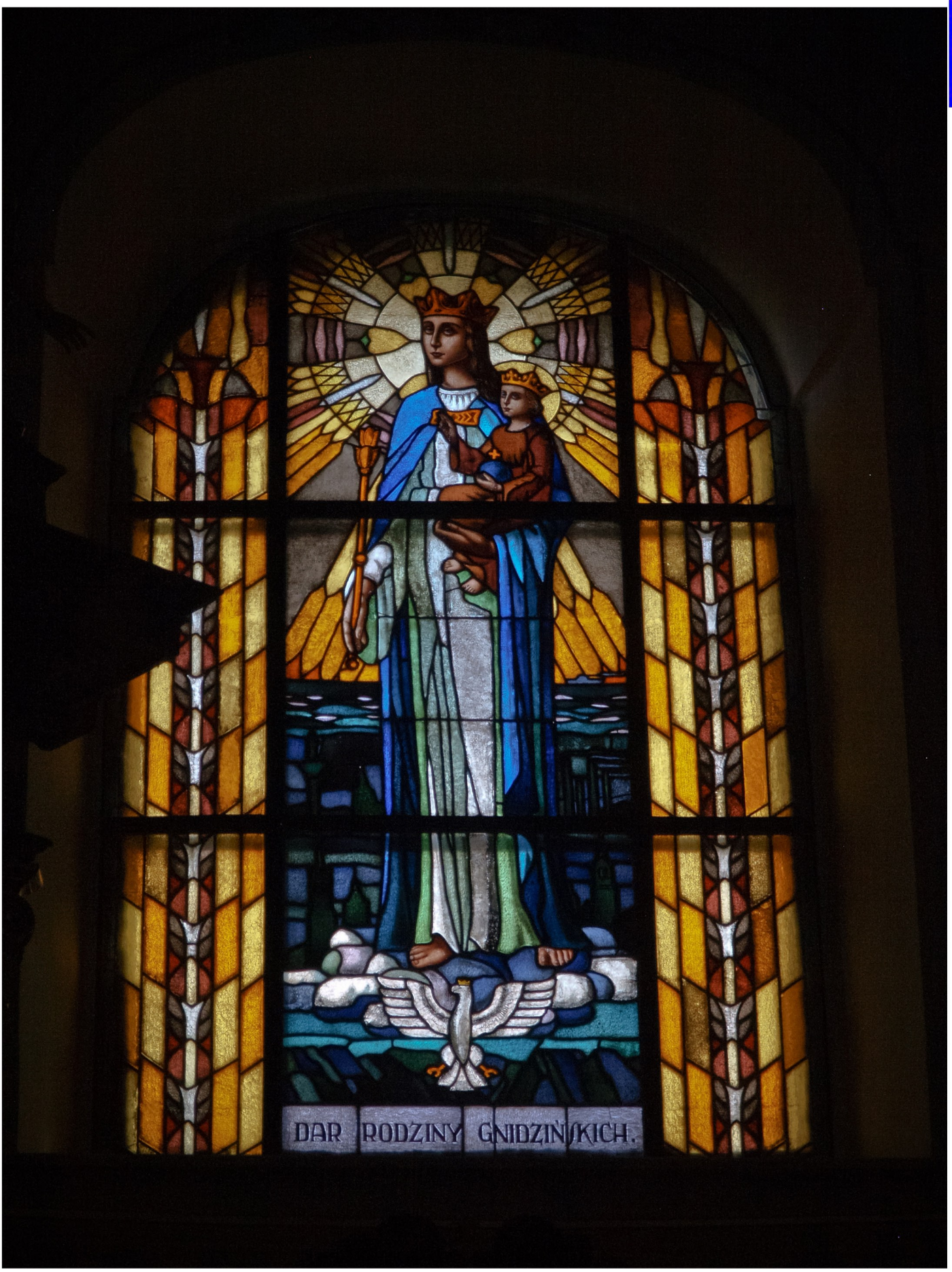
Witraż medalionowy z wizerunkiem św. Marka Ewangelisty w kościele pw. Opatrzności Bożej w Bielsku–Białej. Dawniej świątynia ta była głównym kościołem w mieście Biała. Przeszklenia wykonane w stylistyce historyzmu przez pracownię Carla Ludwiga Türcke i Richarda Schleina z Zittau (Żytawy) w 1895 lub 1896 roku.

Jeden z dwóch witraży prezbiterialnych w kościele parafialnym pw. św. Barbary w Strumieniu. Został ufundowany przez rodzinę Gnidzińskich. Zaprojektował go malarz Marian Konarski w stylu art déco, a zrealizowała w 1936 r. krakowska pracownia Romana Ryniewicza.

Historia uczestnika projektu, Piotra Tomali – mieszkańca Żor

Prababcia od strony matki mojego ojca nazywała się Emma z domu Winkler (jej ojciec to Józef Winkler i matka Antonina Gil). Antonina miała 2 siostry (Marię Niemczyk oraz Alojzę Wakułę). Alojza urodziła córki - Annę i Marię, i to właśnie Maria wyszła za mąż za Walentego Gnidzińskiego.

Witraż z przedstawieniem św. Barbary w kościele w Strumieniu w 1926 roku został ufundowany przez rodzinę Gnidzińskich - właścicieli kaflarni w Strumieniu.

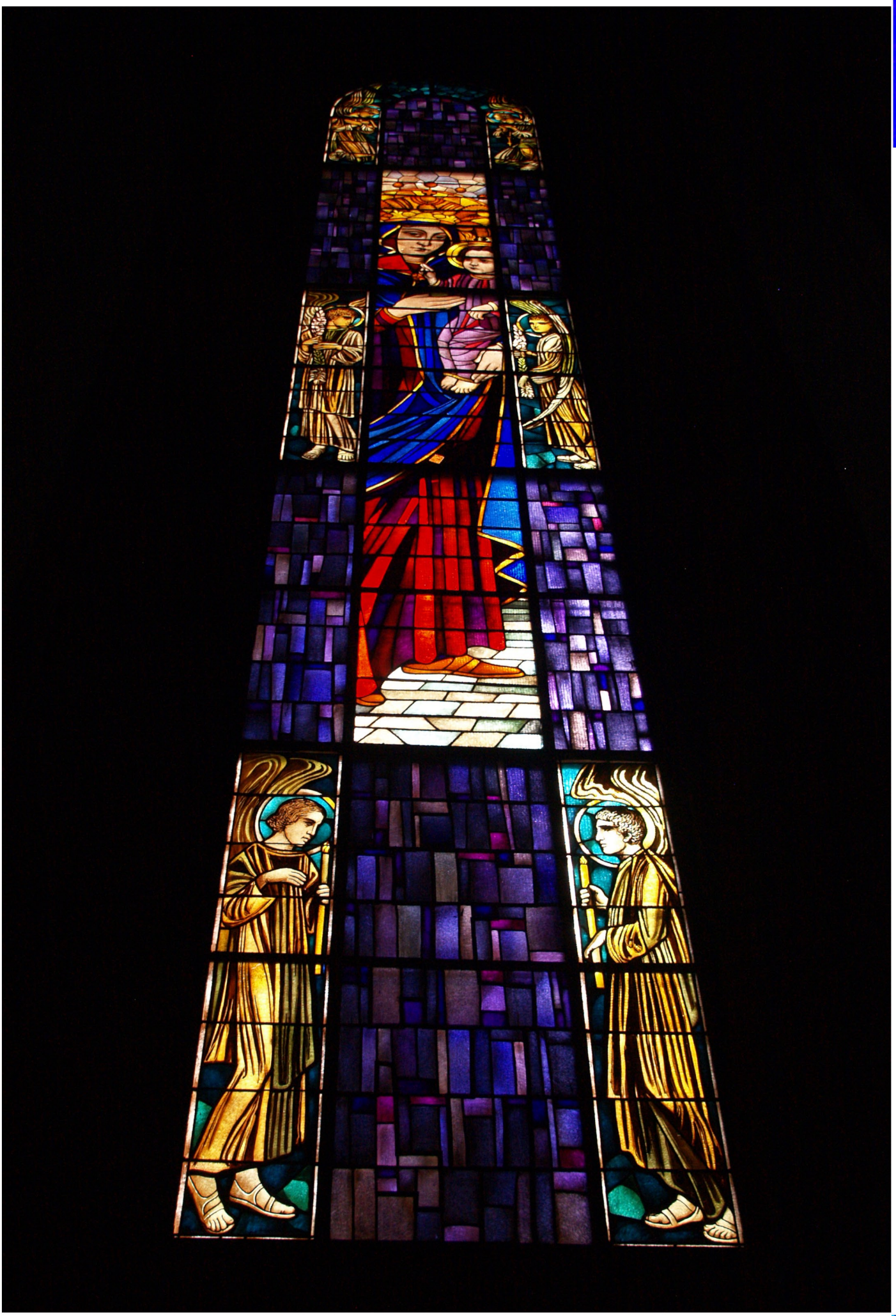

DAR RODZINY GNIDZIŃSKICH.

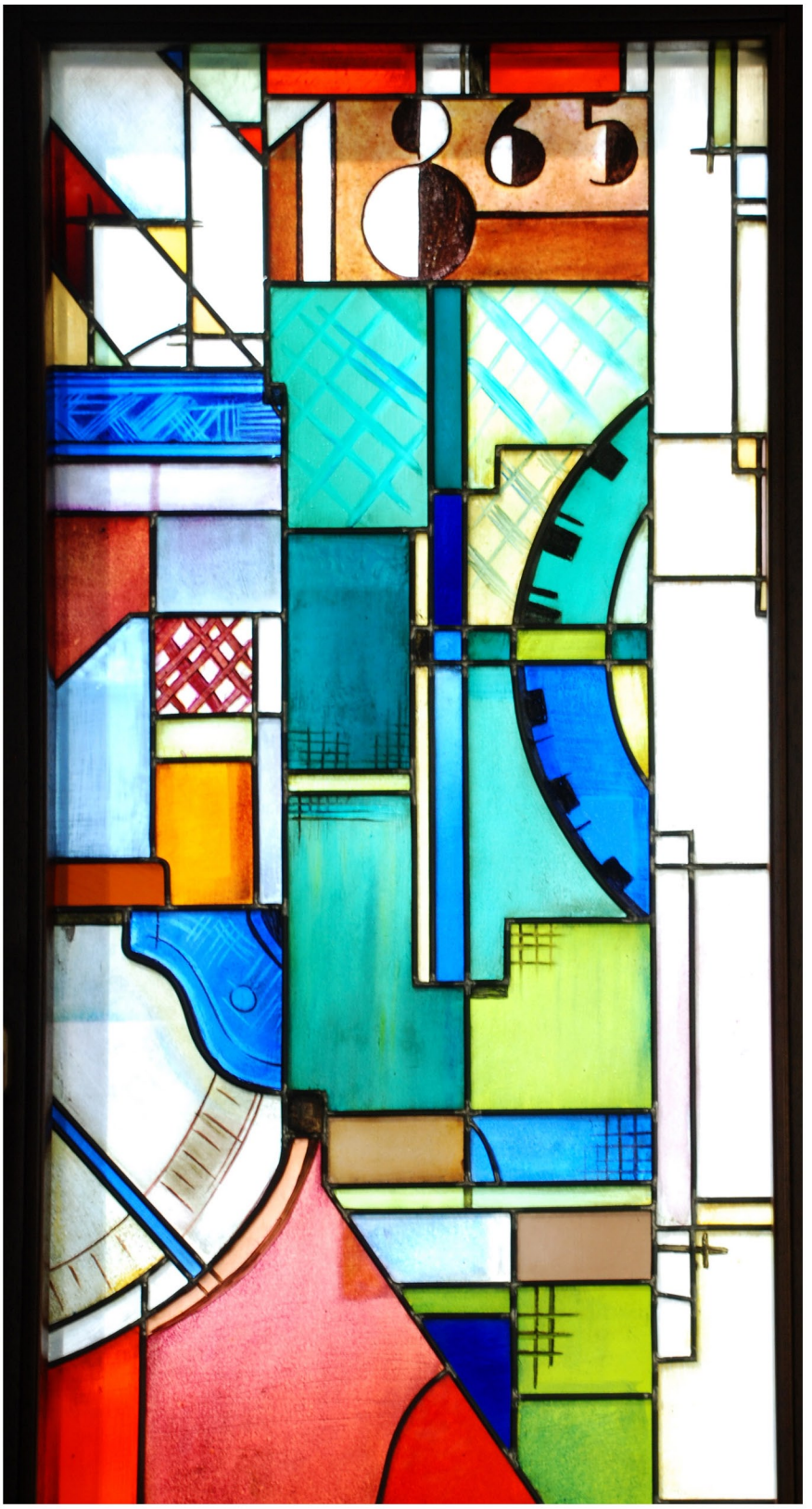

Neogotyckie witraże w północnym transepcie kościoła par. pw. świętych Piotra i Pawła w Katowicach. Centralnie przedstawiona narracyjna scena pasyjna z Jezusem w drodze na Golgotę, spotykającym swoją matkę. Witraż wykonała pracownia witrażowa Emanuela Lazara z Raciborza, ok. 1912 roku.

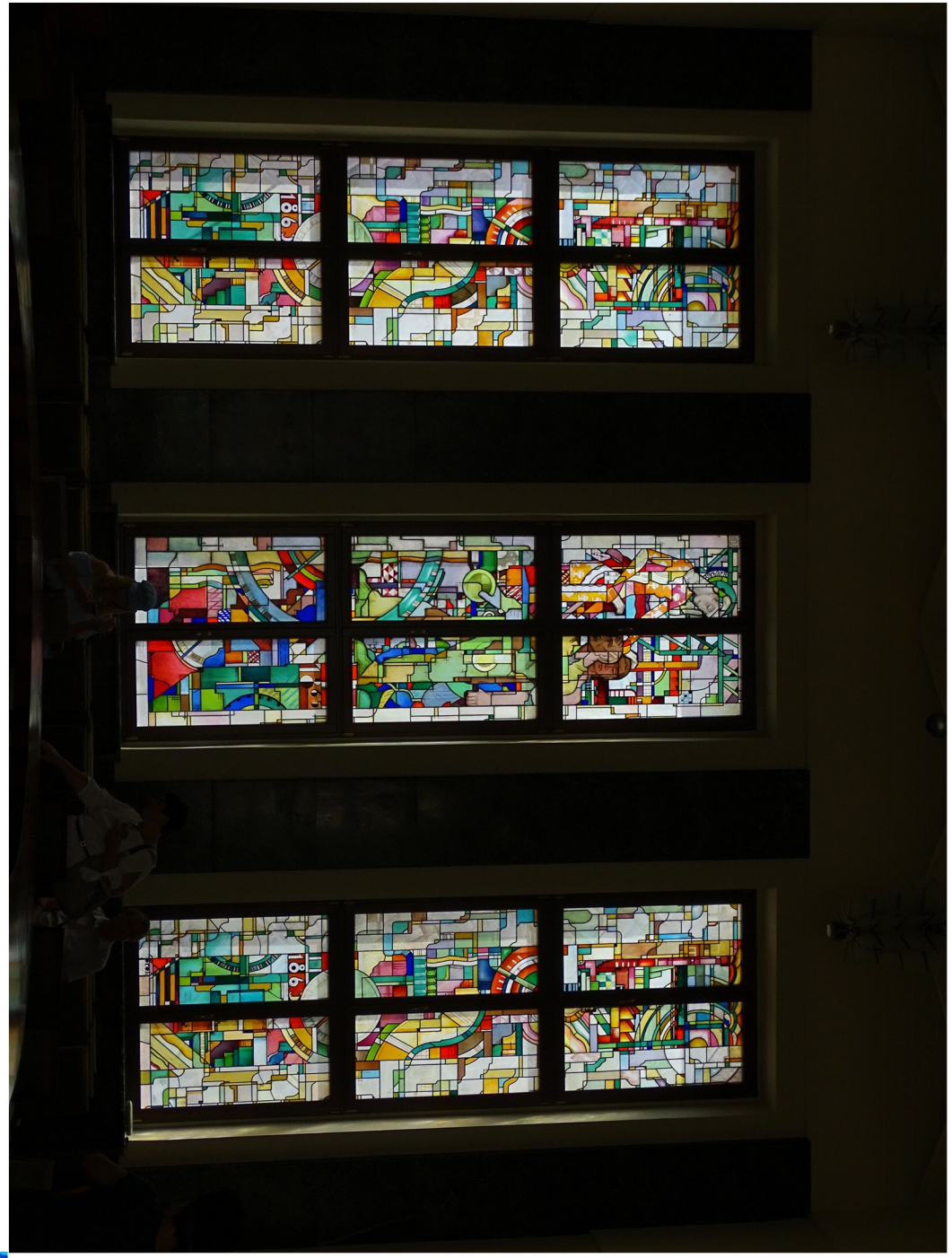

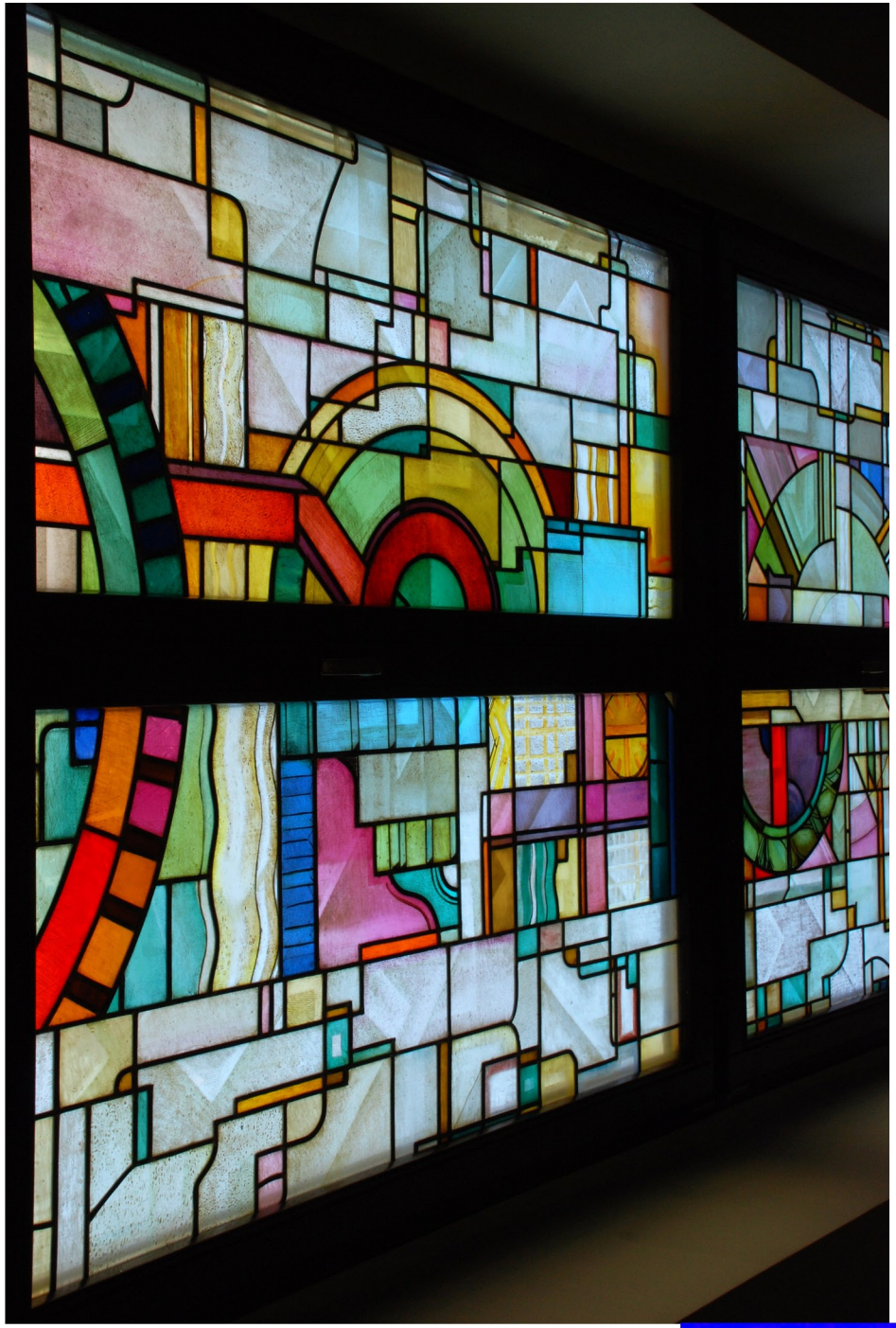
Jeden z licznych witraży w katedrze pw. Chrystusa Króla w Katowicach. Przedstawia Matkę Boską w typie Piekarskiej. Znajdujący się w Kaplicy Patronów Polskich witraż zaprojektował w 1959 r. Adam Bunsch z Krakowa, a wykonała rok później pracownia Mieczysława Paczki, także z Krakowa.

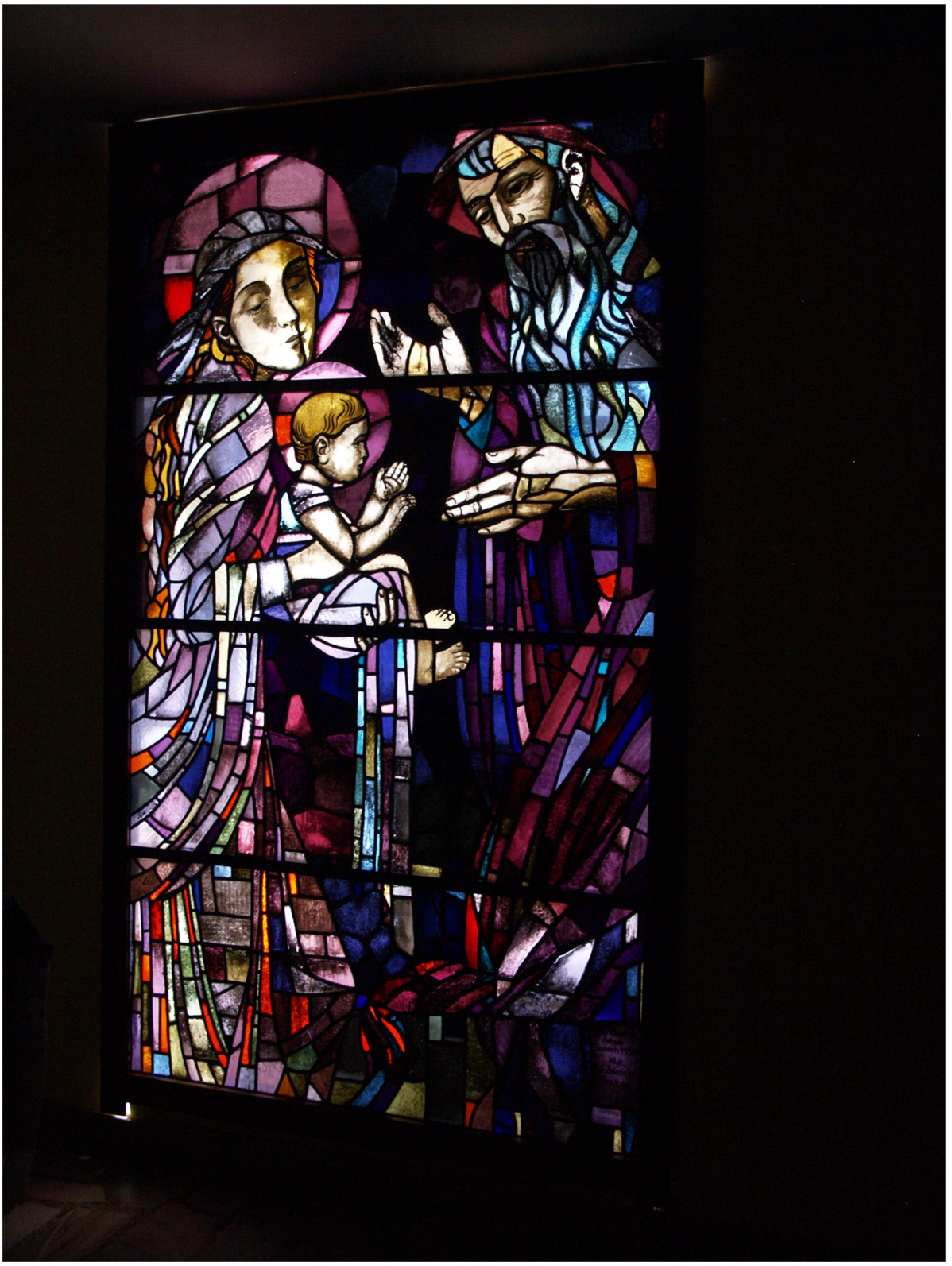

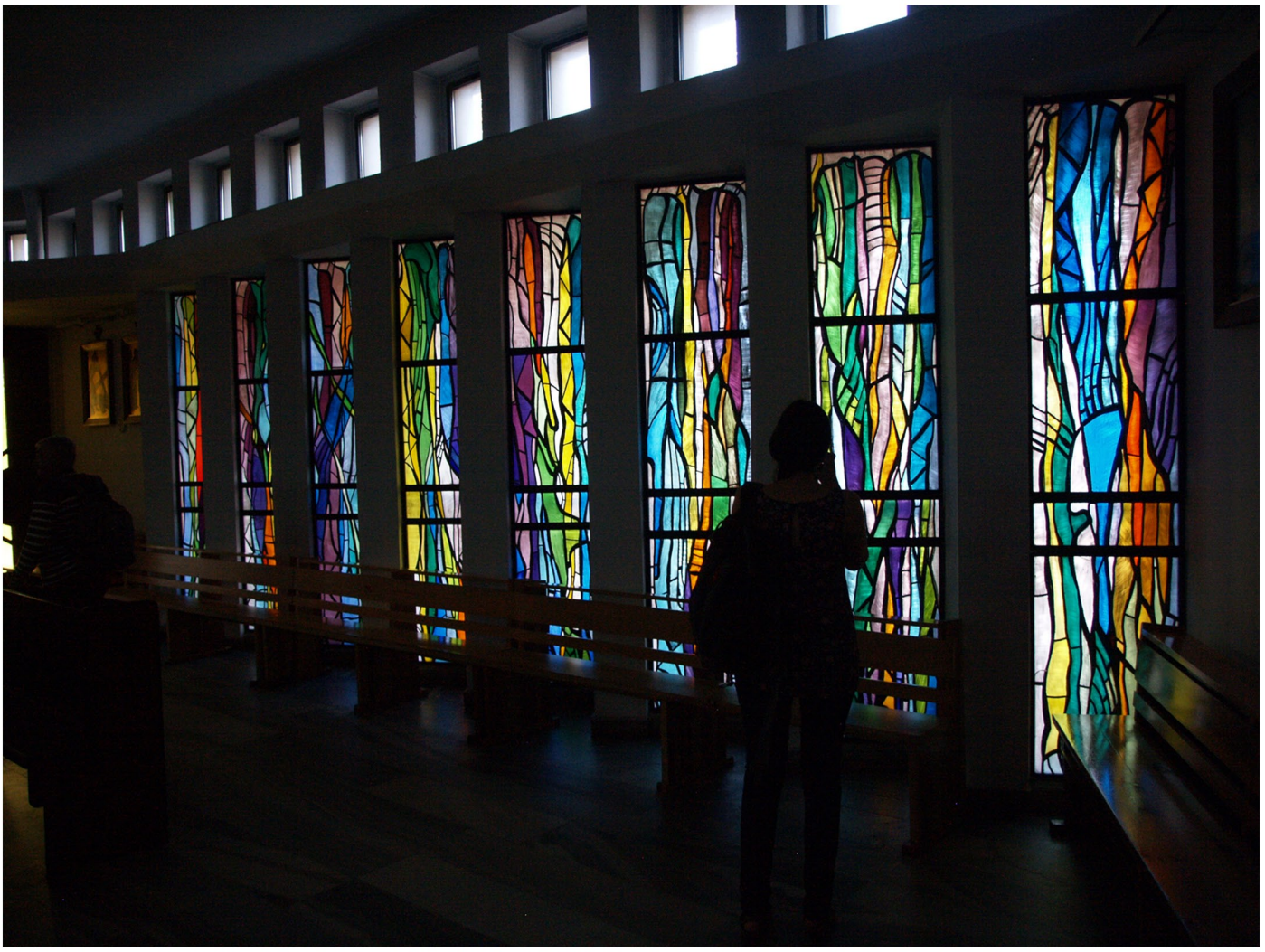
W sali posiedzeń dawnego Syndykatu Polskich Hut Żelaznych (ob. Centrali Zaopatrzenia Hutnictwa S.A.) w Katowicach znajduje się zespół sześciu ozdobnych witraży, zaprojektowanych przez poznańskiego artystę Jana Piaseckiego, a wykonanych w 1930 roku przez Krakowski Zakład Witrażów S.G. Żeleński. Okna wypełniają układy geometryczne o industrialnym charakterze, tworzące wielobarwną mozaikę. W przenikających się płaszczyznach i dynamicznych formach wplecione zostało jedyne przedstawienie figuralne zespołu – postać św. Barbary, biorącej w opiekę dwóch robotników, górnika i hutnika. W szklanych kwaterach kilkakrotnie występuje cyfra „1865", wskazująca na datę otrzymania przez Katowice praw miejskich.

Adam Bunsch jest również twórcą trzech witraży i stacji Drogi Krzyżowej przeznaczonych do nieistniejącej już kaplicy Zgromadzeniem Sióstr Maryi Niepokalanej przy ul. Granicznej w Katowicach. Witraże wraz ze stacjami przeniesione zostały do wybudowanego w latach 1980-1983 kościoła pw. Wniebowzięcia NMP. Prezentowany witraż przedstawiający *Ofiarowanie Jezusa w świątyni Bunsch* zaprojektował w 1951 r. Zrealizował go Krakowski Zakład Witraży.

Drugi zespół witraży w katowickim kościele pw. Wniebowzięcia NMP zaprojektował Roman Nyga z Bierunia Starego. Wykonał go w latach 1995-1997 Stanisław Mysiakowski z Gliwic. Prócz prezentowanych przeszkleń o formach abstrakcyjnych zespół obejmuje liczne przedstawienia figuralne.

Zrealizowany na przełomie XIX i XX wieku zespół pięciu witraży w prezbiterium kościoła ewangelicko-augsburskiego im. Zmartwychwstania Pańskiego w Katowicach posiada bogatą ikonografię. Wielopoziomowy układ obejmuje: herby fundatorów (którymi była Rodzina von Tiele-Winckler), sceny ze Starego Testamentu, popiersia proroków, sceny nowotestamentowe oraz motywy symboliczne. Z przedstawień największe są sceny z Nowego Testamentu: Boże Narodzenie, Ukrzyżowanie, Zmartwychwstanie, Wniebowstąpienie, Zesłanie Ducha Świętego. Witraże wykonała firma Reuter i Richart z Kolonii nad Renem.

W transepcie kościoła ewangelicko-augsburskiego w Katowicach znajdują się witraże o znacznie skromniejszych formach, niż te występujące w prezbiterium. Prócz przedstawień figuralnych (*Chrystus błogosławiący dzieci* w skrzydle południowym i *Dwunastoletni Jezus nauczający w świątyni* i *Jezus pomagający Józefowi w pracy stolarskiej* w kruchtach) w nawie poprzecznej świątyni znajdują się przeszklenia abstrakcyjne zrealizowane w formach geometrycznych oraz secesyjne w drzwiach do krucht. Wszystkie pochodzą z początku XX w.

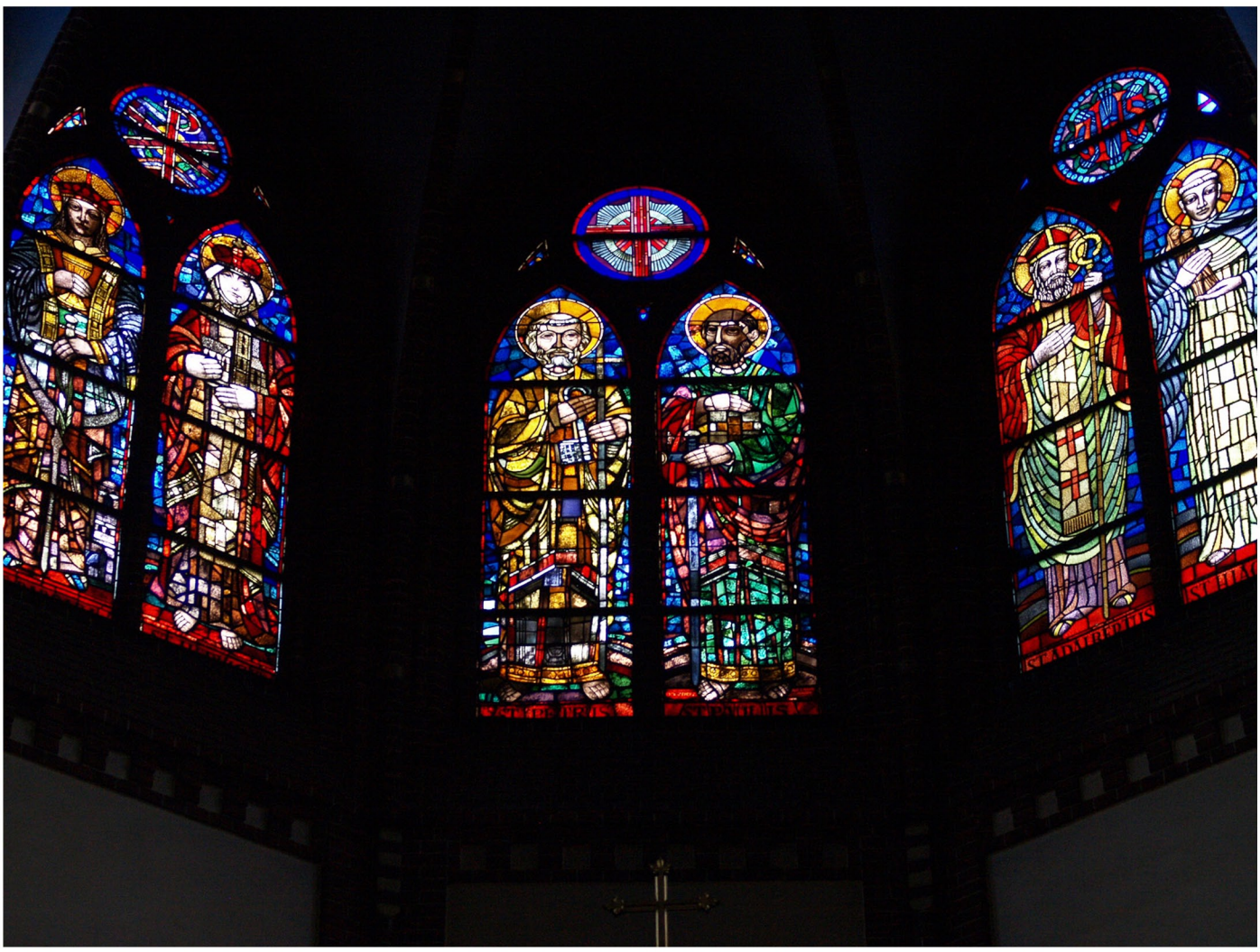
Twórcą monumentalnego witraża w kościele parafialnym w Katowicach-Murckach jest Wiktor Ostrzolek (projekt z 1960 r.). Kompozycja o powierzchni 82 m^2 zajmuje całą ścianę prezbiterialną świątyni pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Tematyka witraża skupia się wokół teologii odkupienia. Centralnie w witrażu przedstawiona została scena Ukrzyżowania. Ponad broczącym pięcioma ranami Chrystusem znajduje się niebiańska sfera – postać Boga Ojca, Duch Święty oraz aniołowie. W strefie ziemskiej, pod krzyżem występują postacie charakteryzujące społeczność lokalnego (śląskiego) kościoła m. in. biskup z duchownym, przedstawiciele różnych zawodów (jak chociażby górnik, czy hutnik), czy wieku (np. Matka z Dziećmi). Witraż wykonała pracownia Jana Romańczyka w Siemianowicach Śląskich, zapewne w latach 1961-62.

Krypta grobowa katedry Chrystusa Króla w Katowicach w 2017 r. została przyozdobiona przez Joannę i Romana Kalarusów malowidłami naściennymi. Polichromia o jaskrawych, intensywnych kolorach nawiązuje do dwóch ostatnich rozdziałów Apokalipsy św. Jana. Prezentowana ilustracja przedstawia trzech z siedmiorga apokaliptycznych aniołów oraz Michała Archanioła, zwyciężającego Zło.

Dekoracja malarska stropu kaplicy Męczenników w bazylice ojców Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach. Cztery wysklepki krzyżowo-żebrowego sklepienia poświęcone zostały męczennikom z zakonu Braci Mniejszych. Pierwsi męczennicy franciszkańscy – to św. Berard z Towarzyszami, którzy uwięzieni i torturowani, zginęli w Maroku w 1220 r., ścięci ręką samego sułtana. Data 1307 r. związana jest z ewangelizacją i powstaniem w Chinach pierwszej metropolii katolickiej. Włoski misjonarz-franciszkanin Jan z Montecorvino został wówczas pierwszym arcybiskupem Pekinu. Grupa Męczenników z Nagasaki to ofiary pierwszych prześladowań wymierzonych przeciwko katolikom w Japonii. W 1597 r. 26 męczenników po torturach (m. in. obcięto im uszy) zostało powieszonych na krzyżach. Ostatnia scena związana jest z wydarzeniami w holenderskim mieście Gorkum, które miały miejsce w 1572 r. Tam to Kalwiniści najpierw uwięzili i torturowali grupę franciszkanów, zmuszając ich do odstąpienia od wiary, na końcu powiesili i poćwiartowali ciała zakonników.

Dwa witraże prezbiterialne głównej świątyni diecezji gliwickiej – w katedrze pw. świętych Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach wykonane zostały w czasie II wojny światowej (ok. 1940 r.), trzeci z postaciami św. Wojciecha i św. Jacka Odrowąża już w okresie powojennym. Wizerunki patronów kościoła oraz dwóch świętych niewiast związanych ze Śląskiem – Barbary i Jadwigi, o lekko zgeometryzowanych formach zaprojektował Josef Eberz z Monachium. Oba witraże zrealizował słynny zakład monachijski - Franz Mayer'sche Hofkunstanstalt & Glasmalerei.

Witraże w kościele garnizonowym pw. św. Barbary (dawnej świątyni ewangelickiej) w Gliwicach wykonane zostały w 1909 r. przez firmę witrażową Ferdynanda Kliema z Raciborza. Nadano im historyzujące formy. Okna naw bocznych zdobią przeszklenia o dywanowym wzorze, z wielobarwnymi elementami roślinnymi (głównie przestylizowanymi motywami akantu). W nadświetlu drzwi przedsionka pracownia raciborska wśród bujnych liści akantu wkomponowała otoczony promieniami równoramienny krzyż z hierogramem Chrystusa („IHS").

IHS

W okresie międzywojennym w okrągłe okna kościoła pw. Chrystusa Króla w Gliwicach wmontowano wizerunki świętych, w półpostaci i z charakterystycznymi atrybutami. Witraże wykonał w 1937 r., wg projektu Josefa Eberza wspomniany wcześniej zakład witrażowniczy Franza Mayera z Monachium.

1/ Św. Elżbieta Węgierska (z Turyngii) - patronka Niemiec i Węgier (atrybuty: kwiaty róż oraz żebrak)
2/ Św. Jadwiga - patronka Śląska, żona Henryka Brodatego, założycielka klasztoru w Trzebnicy (atrybuty: trzewiki i księga Pisma Świętego)
3/ Św. Bonifacy - patron Niemiec, benedyktyn, arcybiskup misyjny i męczennik (atrybuty: księga Ewangelii przebitą mieczem)
4/ Gołąb z gałązką oliwną, symbolizujący pokój i pojednanie
5/ Św. Hubert - patron myśliwych i leśników (atrybuty: włócznia i róg myśliwski)
6/ Św. Brunon z Kwerfurtu – mnich benedyktyński, biskup misyjny i apostoł Pomorza (atrybut: krucyfiks)

S. Elisabeth
1

S. Hedwigis
2

3

4

5

6

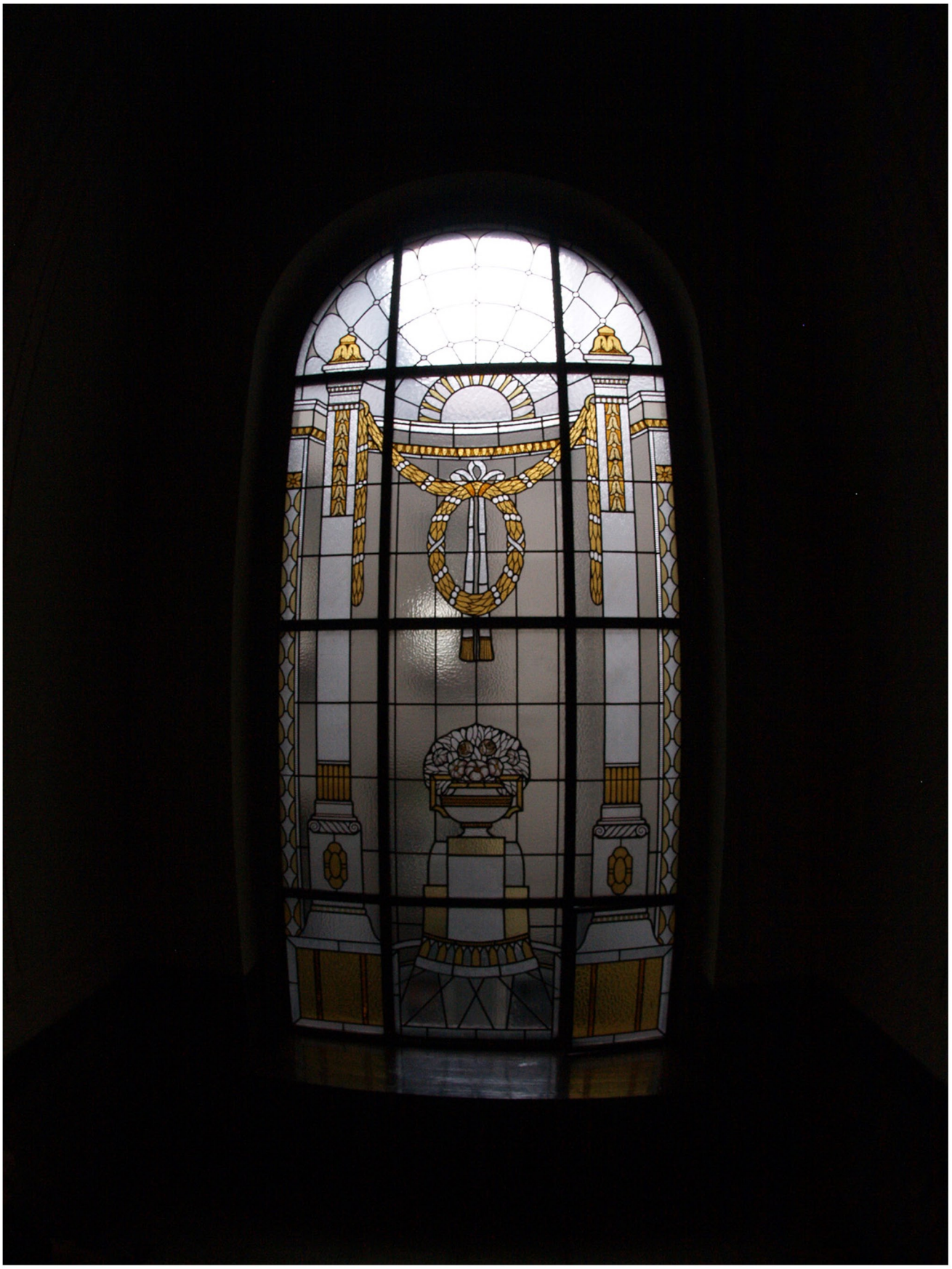
Witraże ornamentalne z motywem korony, umieszczone nad chórem muzycznym kościoła pw. Chrystusa Króla w Gliwicach. Zamówione zostały w 1943 roku w berlińskiej pracowni Augusta Wagnera.

Witraż w żydowskim Domu przepogrzebowym w Gliwicach, wykonany około 1903 r. W trakcie prac remontowo-konserwatorskich w latach 2012-2016 ze względu na stan zachowania oba monumentalne przeszklenia głównej sali zostały zrekonstruowane. W ornamentalne, o geometrycznych formach witraże wkomponowana została Gwiazda Dawida. Sześciopromienna gwiazda od 1897 r. stała się godłem ruchu syjonistycznego. Obecnie uznawana za symbol judaizmu i żydostwa. W budynku po remoncie mieści się Dom Pamięci Żydów Górnośląskich (oddział Muzeum w Gliwicach).

Kradzieże witraży w kamienicach bytomskich spowodowały przeniesienie zachowanych kwater z budynku przy ul. Miarki 5 do Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 przy ul. Powstańców Warszawskich 12. Secesyjny witraż o motywach ornamentalnych zrealizowany został ze szkła opalowego (zwanego mąconym lub amerykańskim), połączonego ze szkłem ornamentowym, w technice mozaikowej.

Secesyjny witraż w willi miejskiej kupca Felixa Benjamina w Bytomiu. Umieszczone na klatce schodowej ozdobne przeszklenie ukazuje wazon (w formie greckiego krateru) z bukietem kwiatów, ustawiony na postumencie w zasklepionej konchowo niszy. Witraż powstał około 1906 r. w nieznanej, niemieckiej pracowni witrażowniczej. Obecnie w willi znajduje się Młodzieżowy Dom Kultury.

W 2000 r. w willi architekta miejskiego Jana Wilka w Bytomiu przywrócono figuralne witraże wykonane w konwencji art. déco. Umieszczone w pokoju muzycznym przeszklenia przedstawiają muzykantów grających na różnego rodzaju instrumentach muzycznych: wiolonczeli, klarnecie, flecie bocznym oraz waltorni. Witraże wykonała pracownia Adolpha Seilera we Wrocławiu około 1925 r. Obecnie w willi ma siedzibę bytomski Urząd Stanu Cywilnego.

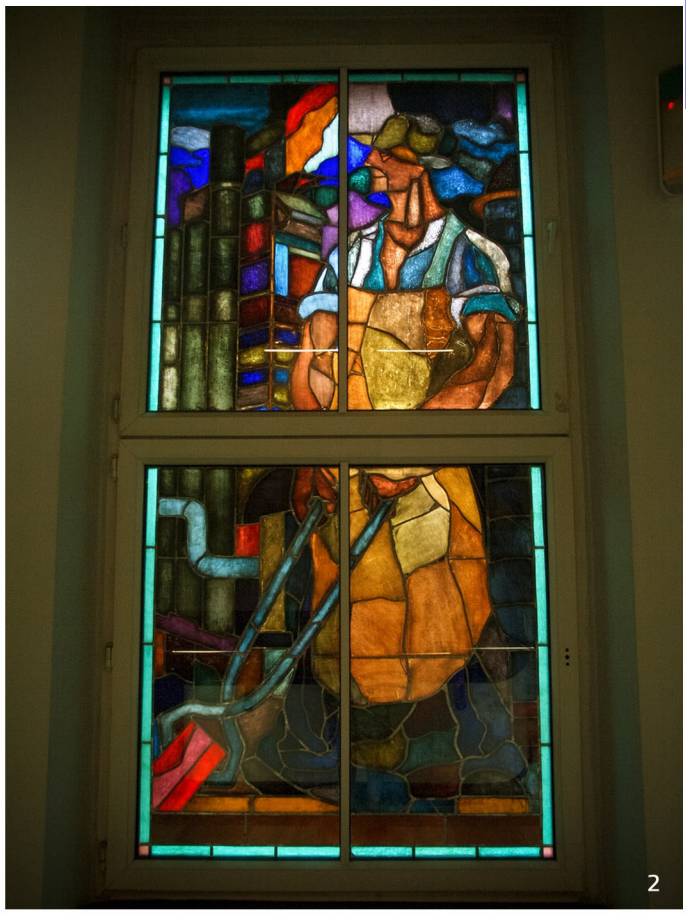

1/ Witraż Górnik, znajdujący się na klatce schodowej Urzędu Miasta Chorzowa (dawnej Królewskiej Hucie). Wykonany w 1929 roku przez słynny krakowski Zakład Witrażów i Mozaik S.C. Żeleński. Malarz Leszek Pindelski zaprojektował wizerunek górnika podtrzymującego kilof, odzianego w galowy mundur, z charakterystycznym czakiem z pióropuszem na głowie. U jego lewej nogi znajduje się lampa karbidowa.

2/ W drugim z okien klatki schodowej ten sam tandem wykonał w 1929 r. wizerunek Hutnika. Mężczyzna ubrany w koszulę z podwiniętymi rękawami i długi fartuch hutniczy oraz robocze spodnie, przedstawiony jest w trakcie pracy, gdy wyciąga długimi obcęgami surówkę hutniczą. Na głowie ma charakterystyczny kapelusz.

3/ Na najwyższej kondygnacji klatki schodowej chorzowskiego ratusza w latach 70. XX w. założono witraż przedstawiający Chemika. Przeszklenie to wykonane zostało wg projektu Andrzeja Kuczoka przez Chorzowską Wytwórnię Wyrobów Szklanych. Ciekawostką jest fakt, że obecnie istniejący witraż jest repliką pierwotnego, a zrealizowany został ok. 1996 r. przez chorzowskiego witrażystę Mirosława Pierończyka.

1

2

3

1/ Znajdujące się sali posiedzeń Rady Miejskiej magistratu chorzowskiego witraże są jednym z najlepszych przykładów malarstwa witrażowego okresu międzywojennego w Polsce. Wykonane zostały w 1930 roku w Krakowskim Zakładzie Witrażów, Oszkleń i Mozaik S. G. Żeleński. Ich projektant - Jan Piasecki z Poznania zastosował nowatorską stylistykę, nawiązując do awangardowych osiągnięć dwudziestowiecznego malarstwa: kubizmu, futuryzmu i orfizmu, a przede wszystkim stylu art deco. W witrażach przedstawione zostały: *Alegoria górnictwa, Alegoria handlu i przemysłu* oraz *Alegoria hutnictwa.*

2/ Fragment witraża ukazujący *Alegorię górnictwa*, z sygnaturą projektanta.

3/ Ten sam witraż z sygnaturą wykonawcy. Szkło do witraży o subtelnej kolorystyce sprowadzono aż z Francji.

1

2

3

Fragment witraża *Alegoria górnictwa* z postacią fedrującego górnika.

Znajdujące się w chorzowskim kościele św. Antoniego witraże zaprojektował Stanisław Powalisz z Poznania ok. 1932 r., a wykonała pracownia Dezyderego Mocznaya z wielkopolskiego Zbąszyna. W głównym witrażu świątyni – nad ołtarzem poznański witrażownik przedstawił Wizję św. Antoniego, z kilkuletnim Dzieciątkiem Jezus objawiającym się słynnemu kaznodzei franciszkańskiemu. Drugi witraż, znajdujący się nad niewielkim ołtarzem bocznym, pod chórem muzycznym, a przedstawiający Baranka Apokaliptycznego, ma rozbudowaną ikonografię obejmującą dzieje zbawienia. Począwszy od grzechu pierworodnego, poprzez pierwszą Epifanię (czyli Objawienie Pańskie Trzem mędrcom ze wschodu), aż do Chrystusa odnoszącego ostateczne zwycięstwo na końcu wieków (którego symbolem jest główne przedstawienie Baranka).

FUND:
RODZ
BŁASZCZYK
PAROL
KLIMA
KLYTA
J·WIŚNIEWSKI-K·BURZIK
W·BURZIK-A·KOWALSKI

Tryptyk witrażowy w prezbiterium kościoła ewangelicko-augsburskiego im. Marcina Lutra w Chorzowie, ze scenami ewangelicznymi: Bożego Narodzenia, Zmartwychwstania i Zesłania Ducha Świętego. Wykonany ok. 1898 roku w stylu neogotyckim przez zakład Ferdynanda Müllera z Quedlinburga.

Witraż w reprezentacyjnym holu willi Emila Marxa w Chorzowie, dyrektora generalnego huty Bismarck. Wykonany został w stylu secesyjnym przez zakład Richarda Schleina z Zittau około 1906 r. Przeszklenie o powierzchni ponad 35 m^2 przedstawia pergolę z różnorodnymi pnączami i barwnymi kwiatami. U dołu zwraca uwagę pejzaż z jeziorem i ruiną tajemniczej budowli na szczycie skały, na tle zachodzącego słońca.

W willi innego dyrektora huty Bismarck - Clausa (zwanej potocznie Kasynem) znajduje się witraż, w który wmontowane zostały niewielkie kwatery - figuralne, heraldyczne, czy też symboliczne. Pierwsza przedstawia młodzieńca odzianego w bogaty strój rycerski. Druga ukazuje Sebastiana Münstera – wybitnego przedstawiciela renesansu, humanistę, kosmografa, geografa i wydawcę. Oba portrety są kopiami renesansowych, XVI-wiecznych dzieł. Pierwszy - witraża z 1525 r., znajdującego się w francuskim kościele kolegiackim w Montmorency, drugi zaś obrazu niemieckiego malarza Christopha Ambergera z ok. 1552 r. Witraż w willi Kollenborna jest przejawem zainteresowań historią i przeszłością. W XIX stuleciu na falach mody na historyczne witraże powstawało wiele ozdobnych oszkleń z wkomponowanymi niewielkimi, bardzo starymi kwaterami, czy też będące kopiami historycznych witraży lub obrazów. Witraż chorzowski zrealizowany został w XX wieku, około 1916 roku.

Duże, zrealizowane z pieczołowitością w stylistyce historyzmu witraże w kościele św. Wojciecha w Mikołowie zapewne wykonała monachijska pracownia Franz Mayer'sche Hofkunstanstalt & Glasmalerei w 1912 r. Była to jedna z największych i bardziej renomowanych pracowni niemieckich. Witraż ukazuje św. Franciszka z Chrystusem (już po stygmatyzacji Świętego).

I·N·R·

WARSZTATY TWORZENIA WITRAŻU

Warsztaty polegające na stworzeniu pojedynczego modułu wchodzącego w skład dużego, wspólnego witrażu.

Prowadząca – Aneta Głowacka, absolwentka Instytutu Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz studium podyplomowego *dyscypliny artystyczne w architekturze* na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Od 2018 prowadzi zajęcia w pracowni szkła unikatowego na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego.

WARSZTATY GRAFIKI - FOTOKOLAŻ

Warsztatataty graficzne – fotokolaż polegające na wykonaniu dzieła artystycznego w oparciu o fotografię.

Prowadzący – dr Marek Głowacki, absolwent Instytutu Sztuki, Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Na rodzimej uczelni prowadzi zajęcia z dziedziny rysunku studyjnego i kreacyjnego. Zajmuje się również ilustracją i komiksem.

Projekt **„Światło – wymiar ekspresji artystycznej"**
www.mok.zory.pl zakładka projekty
5.V – 12.XII. 2018
Organizator: Miejski Ośrodek Kultury w Żorach

Pomysł i koordynacja:
Anna Sienkiewicz, Dział Projektów Miejski Ośrodek Kultury w Żorach
PR, sekretarz projektu:
Paweł Kosiorek, Dział Projektów Miejski Ośrodek Kultury w Żorach

Zaproszeni eksperci, artyści:
W roli przewodnika podczas wszystkich wycieczek szlakiem śląskich witraży miejskich:
Irena Kontny - historyk sztuki, Regionalny Instytut Kultury w Katowicach
Wykłady uzupełniające: Ewa Janoszek - historyk sztuki, Ryszard Szopa - historyk sztuki, Miejski Konserwator Zabytków miasta Chorzów, Katarzyna Podyma - historyk sztuki
Wizyta studyjna w pracowni witrażu z elementami warsztatu: Aleksandra Piechocka, Krzysztof Gryksa, Karol Gryksa
Warsztaty tworzenia witrażu: Aneta Głowacka
Warsztaty fotokolażu: Marek Głowacki

Partnerzy:
Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz w Bielsku-Białej
Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 w Bytomiu
Regionalny Instytut Kultury w Katowicach

Teksty:
Anna Sienkiewicz – str. 1, 16, 62, 64
Krzysztof Gryksa – str. 5
Irena Kontny – od str. 7 - 60

Redakcja: Anna Sienkiewicz
Korekta językowa: Irena Przeliorz
Korekta merytoryczna: Irena Kontny
Projekt graficzny i skład: Emilia Wąż

Zdjęcia:
Barbara Langiewicz – str. 2 – 4, 14 – 15,
Piotr Tomala – str. 7 – 13, 17 - 21, 24 – 45, 47 foto 1,2, 49 - 63
Gabriela Becla – str. 22 - 23
Katarzyna Kowalczyk – str. 47 foto 3

Projekt Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

